

Det kan være at dette...
Er ikke det groen?
Så henne, da.
Ta en medlemmestepassen.
...blir den store snakkisen i lunchen denne uka.
Vi må holde større kurs.
Den nye NRK ser en makta,
tar nemlig for seg intrigene i arbeidetpartiet i gamle dager.
Og det kan høres litt tørt ut, men...
Den historien er jo helt sjuk.
Her vises maktkamp fulle politikere
og skan da løse avisoverskrifter.
Og ikke minst.
En ung Gro Halen Bruntland, som forsøker å få til noe,
blant en gjeng med menn som er mest opptatt av å spise vinerbrød og drikke øl.
Og da jeg satte oss opp på serien i Herliga,
så var det i hvert fall en ting jeg stadig lurt på og fikk lyst til å google.
Var virkeligheten like eller vil som serien?
Du hører på å forklare fra Aftenposten.
Hver dag forklare vi en nyhetsak og i dag
om høstens seriesnakkets makta
og de virkelige historiene som kan overgå fiktionen.
Det er tirsdag 31. oktober, og jeg heter Hannah-Marie Mogelstein.
NRK har jo liksom fronten som en drama-serie,
men for meg er det at det her nærmere kom ikvæl en politisk kvarted.
Altså det er politisk satire på høyt nivå.
Du tenker på intervju med statsministeren der han avslører at han skal trekke seg?
Ja.
Du lurar på om det skal på forsiden.
Film og TV-anmelder i Aftenposten og i Synøverongene
har fått en forsmag på alle episodene,
og hun gir serien Terningkast 5.
Og selv om serien tar fatt i intriger og maktkamp
som skjedde for over 40 år siden,
så kan den også kobles opp mot dagens politiske intriger.
Med pendemolisaker og habilitetsrør frisk til mine,
så kan man jo virkelig begynne å lure.
Jeg er vel en viss fare for at serien ikke kommer til å følge til,
akkurat mindre politik forakt.
Nå finner noen andre.
Hva med deg?
Jeg er ikke kvinne.
Serien er en handrom i intriger og interne maktkampene i arbeidetpartiet.
Det starter på mitten av sötetallet med tryggvebrattelig avgang

og ergo-maktkamp.
Og det elsker vi, for det er godt TV.
For på søtetallet så begynte jo arbeidetpartiet å bløve velgere,
både til høyre og venstre,
og regjeringen var jo en guttekolle blå.
Men samfunnet var jo en endring,
og det var noen bråkede dame som så ropte om likestilling og alt det der.
Og den første episoden, den heter,
Det må være en kvinne.
Og inn i altså denne manns bastjon,
så kommer da en veldig ung, Gro Alen Bruntland.
Og herfor har du, så blir det intriger,
forviklinger og veldig mye fyl.
Det var en demokratiske plitt og andre spill!
En ting som har fått en del oppmerksomhet
er alt som skjer urundskusspillerne.
For serien tar en del utradisjonelle grep.
I bakgrunden står elektriske sparkesykler,
og folk på gata har totebags og smart telefon.
Så serien foregår på en måte både i fortid og innåtid.
For plittserlig ser du nye operan i Oslo i bakgruen.
Og det første jeg tenkte var at Gjæss har en av de
har fått så dårlig råd at de ikke har råd å gjenska
på søktet alle.
Men grepet er jo helt genialt, for det viser jo
hvordan de da leker seg i grønselanden
mellom de som fakta og fiktion.
Serien holder seg til de historiske linjerne,
men det leker seg altså mye med fiktion,
og det er ikke sånn at alle karakterene
kommer like godt ut av det.
Var det du vil si er de mer problematiske siden av Serien?
Du er helt rett at man kan spørre om noen av de mer
som negative personsliderne er etisk innanfor.
Det er jo problematisk,
og så mange av de som putteritere seg er jo død.
De kan ikke forsvare seg og sitte ettermele,
og de har jo kanskje barn som skal også se dette her.
Og Serien er jo som den også påpeker i sin egen beskrivelse,
basert på løyn og dårlig høykommelse.
Men de leker seg i et farlig grønselanden,
egentlig mellom sannhet og fiktion,
og jeg tror nok at veldig mange er liket med meg,
kommer til å lure på hva som faktisk er sant,

og hva som er løyn.

Du fikk liksom litt lyst til å google det under vei som du så Serien.

Jeg skal innrømme at jeg faktisk har leset litt

om arbeidetpartiet etter dette her, både før og etter.

Og det er jo kanskje en viss fara for at det vi kanskje håper på er løyn,

kanskje også er litt sant.

Og husk, juleboer og julelønns foransatte er skattefrie,

så lenge selskap av flere på lønningslisten.

Enten de julegaver, rabatter eller gaver til kunder,

regnskapsprogrammet TripleTex er det oversiktet du trenger.

Besøk TripleTex endnu i dag, og prøv å skratte i 14 dager.

Jeg tok det rundt skulle være starten på arbeidetpartiets valgkamp i 1979.

De skulle ta tåget fra Oslo til Trondheim.

Og det inget oss er politisk journalist i Aftenbosten,

og har god kontroll på hva som faktisk skjedde den gang,

og hva som er funnet på.

Og noe av det virker for utrolig til å være sant.

Problemet var jo at det skar seg allerede for start.

Sånn som denne tågetrull.

Hans var finansminister Per Klippe, kom i et intervju

som absolutt ikke gikk i planen.

Han lanserte en ny skattepolitikk,

som ingen andre i partiledelsen hadde hørt om at de skulle gå for.

Og den ble veldig uproppelæres velgrann.

Og så ble det jo ikke bedre at resten av tågetrullen egentlig ble en stor fyldefest.

Det var mange journalister som bor,

så politikerne skulle u de lokalmiljøet oppe ved Guldbrandstolen

og presentere sin valgsage.

Men folk drakk alvor mye.

Statsminister Odva Noorlig måtte hjelpes av og på tåget

når de stopper på oppe, for den har drukket så mye.

Og de fortsatte å drikke helt opp til Trondheim.

Og da gikk valg med det i Trondheim neste dag, sånn som det måtte gå.

Det gikk lende, og det gjorde jo valget senere på høsten.

Men altså, det her var jo en tågetur hvor også pressen var med.

Sier du, altså var det ingen som skrev om det der?

Det ble i alt fall ikke det som det ville blitt gjort i dag.

Et av de store problemene var kanskje at veldig mange journalister

var minst livet fulle som politikerne var.

Og dermed var det vel ikke stant til å rette noe som voldsom,

moralsk, pegefinger og mod.

Det egentlig var derfor å følge som journalister.

Hvordan ville en sånn tågetur, altså kunne en sånn tågetur skjedde i dag?

Og hvordan ville det utartes hvis noe lignende skjedde, tror du?

Nei, jeg tror ikke noe sånt kunne skjedde i dag.
Eller som jeg ser, altså kunne det.
Nei, altså, jeg visste jo stille spørsmålet igjen til.
Hva var det jeg spurt om om det kunne skjedde i dag?
Farten på en valgkamp i Arbeidpartiet kunne aldri blitt på samme måte i dag.
Og hvis det hadde vært så mange journalister med på tåget,
og det hadde enten en sånn fyldeskandal, så hadde det garantert blitt skrevet masse om det i avviseren.
Men drokte jeg også så mye på denne tid her, som jeg ser i serien, eller?
Alkohol ble et vært et veldig, veldig stort problem for Arbeidpartiet.
Det var en stor endring for i Arbeidbevegelsen.
Så hadde det egentlig lenge vært en veldig sterk avholdstradisjon.
Den forsvant mer og mer.
Han som var partiet for mannen ble valgt i 1975, Relf Steen.
Han hadde store alkoholprobleme, og det gikk jo veldig ude i måten.
Han var i stand til å lede partiet på.
Og det var noe som var statsminister på samme periode.
Jeg hadde jo tidvis drakk for mø.
Men for Relf Steen så gjorde det at han ikke var i stand til å lede partiet.
Så inne mellom det som i dag kan se ut som elleville og morsommige historier,
så var det noe personlig tragedie, som også blir en del av NRK-serien.
Men mitt i alt dette var jo selve Arbeiderpartiet.
Og Dinge, hva slags tid var det her egentlig for partiet?
Arbeiderpartiet var det partiet som på mange måter hadde byggt opp i en årig etterkrig.
Men ude ved 1970-tallet så ble det en stor brydningstid i partiet.
Det ble en stor enring.
Gråhalle Bruntland ble jo på mange måte symbole for veldig mye av dette.
For det første var jo kvinne, og hun stod i fronten for en kvinnekamp,
som blant annet handler veldig med om retten til sjølbestemt abort.
Hun ble jo miljøvernminister, og i Arbeiderpartiet så hadde den jo lenge tenkt at den skulle bygge nær natur,
for å bygge opp kraftproduksjon til industrien og så videre.
Nå ble det en møster å stride om en skuld ta mer hensyn til naturen.
Og i tillegg så var jo udannet legge akademiker,
og det var noe som egentlig var helt uvanlig toppen av Arbeiderpartiet.
Der var det mer status å komme fra golvet.
Arbeiderpartiet har alltid vært etter partiet der der det er uligg interesse som steende opp mot hverandre,
og som kjem på makta, og på den tiden var det sånn at hvis du hadde makta i Arbeiderpartiet,
så hadde du makta i Norge.
Da styrte du Norge.
Så det lå jo veldig med i porten.
Og der var heltidig en sånn uligg interessegruppe som kjem på mot hverandre.
Det var jo ofte så var der en slags høyre sige og en venstre sige i partiet.

Ette det EF-fallet i 1972 så var det litt sånn kanskje de gamle grupperingen der, nei eller ja til EF som fortsatt å stå mot hverandre.

Og så kommer Gro Halm Bruntland litt inn fra sidlinje her.

Hvor har det aldri vært en del av den maktkampen før for å være ganske ferske politikken når ble minister?

Og hvor har det heller aldri vært en del av den EF-kampen som hadde skapt veldig mange sår?

Så det var kanskje hos sin store fordel da, når mange av de andre,

se for noen gamle gubban som hadde styrt partiet etter verten,

begynte å si at det er ideers de snart vi trenger noe nytt,

så kom hos som et slags frist pust litt utenfra.

Du var jo inne på det. Det er jo ikke helt usjemt med maktkamp og ulike fløyer i arbeidetpartiet.

Hvilke paralleller kan man trekke til det som skjer i dag da?

Det som er litt sånn påfall, annet sånn les om det som skjer på 1970-tallet,

er at i bånd og grunn ser du veldig mange av de samme spørsmålene som avdiskuteres i dag.

For eksempel hos en forhold skal Norge ha til Europa,

skal han tenke mest på klima- og naturverden, eller skal han bygge ut for å skape nye arbeidsplass.

Og på den tiden så handler det egentlig om å posisjonere seg i parti for å få gjennomslag

for de sagan du selv kjemper for og det samme gjelder i dag.

Og vi har jo sett i arbeidetpartiet de siste årene at personstriden kan bli veldig bitter der i dag.

Vi snakker litt sammen før denne episoden her, og da sa du at det var ganske vanlig den gangen

at man løste ting på bakgrommet og i skjul og i serien så ser vi at det er to stykker som for eksempel går inn i en heiss

og så stopper de den mellom to etasjen når de skal ha en fortrolig samtale.

Hvor er det de hemmelige samtalen å foregå i dag?

Arbeidetpartiet var jo kjent for å ha en veldig lukka maktkultur på toppen,

og utsagende noene snakker sammen ble jo berømt fordi det var egentlig bare noen få som på toppen

som snakker sammen og så bestemte de også en ting skulle være.

Etter hvert så ble jo prosessene ble mer demokratiske, og det her utvikler seg enda mer

og der er nok en møstere åbenhed i dag.

Du kjem nok ikke vekk fra at det ofte når i dag noen får ulike interesse fra aksjonene

og arbeidetpartiet som snakker sammen og prøver å komme frem til kompromis,

men jeg tror ikke det skjer i en møstere åbenhed i dag enn det det gjorde før.

Det er ikke sånn at større eller ledere for eksempel bare kan gå inn i en heiss og pratt sammen

så bestemmer seg også å bli det sånn fordi de har sagt det.

De må i hvert fall ha en større tyngd av fodfolket bak seg.

Hva er det mest på en måte eldeville fra denne serien som også er sant av hva som skjedde i virkeligheten?

Det er en karteriserien som heter Arvid Engen som er en møbbelhandler fra Yesheim

og han spilte en helt utrolig rolle i det som veldig en av de største skandalene i norsk politikk.

Fra Beidepartiet var det veldig plaget at det hele tiden kom masse lekarskjervisene

fra det innre liv i toppen av partiet og ingen skjønte.

Det som skjedde er at de begynte å leide rundt i partikontoret.

Er det noe skjult mikrofonen her? Er det noen som avlytter oss?

Men etter hvert år eller senere så visste det seg at det var partiet for mannen Reiv Sten som var kilden til veldig mange lekarskjern.

Og han hadde den mellom han. Det var denne møbbelhandleren på Yesheim.

Sten ringte til han. Møbbelhandleren tok mange samtaller nå på tape og så sendte han kassetten de da til udvalgsjernaliste.

Og dette var noe Sten jeg var inn forstått med.

Så partiledene i Beidepartiet sørget ikke for at det aller mest av det som skjedde internt.

Havnene har jeg viset han og ingen følt seg til å være trygge.

Eller visste du egentlig bare at det seg nå kan fortalle i vege eller dagblad eller aftenbassen neste nå.

Hvor spektakulert er det på en måte?

Nei, det er jo ikke til å tro egentlig.

Du har hørt en podcast fra Aftenbassen.

Det var Maysyn overràngene og Odin Gås som tok deg gjennom dagens episode om maktkamp i Arbeiderpartiet.

Denne episoden er laget av Olave Eggesvik, Anders Weberg og May Han og Marie Møgusten.

Resten av forklart er Synesøhol i en i Fåland og David Vekoni.

Du har hørt lyd fra serien Mokta på NRK.

Lars Klamnes i Aftenpåden her.

På et hårdag så kommer vi med det morsomste og mest spennende fra norsk politikk og samfunnsdebatt og litt atott.

Men nå kommer vi også med noen bonusepisoder.

For vi er så entusiastiske over at Arbeiderpartiet's indre konflikter på søttetallet har blitt en succesfult TV-serie.

At vi dissekerer, diskuterer og vurderer hver episode av NRK serien Mokta.

Hvis du ikke vil vite at Gro Halim Rundtland blir statsminister i Norge, så sett på pause nå og så kom tilbake et senere.

Episodene får du fra Aftenpåden hver mandag.